

Arkiverket

ved Per Eriksen Ormestøyl

Sluttrapport for prosjektet *Ordning, digitalisering og tilgjengeliggjøring av privatarkiv etter Trondhjems Kunstforening*

Prosjektet ble gjennomført i 2023 med midler fra Arkiverket.

Prosjektgruppe:

Ida Grøttum, Avdelingsleder for Samling og utstilling TKM og prosjektleder

Åse Fredrikson, Samlingsforvalter TKM

Turid Nilsen, Arkivar MiST, rådgiver i prosjektet

Stian Elvsås, Arkivar ansatt i prosjektet 03.07. - 01.12.23

Bakgrunn for prosjektet

Arkivet etter Trondhjems Kunstforening omfatter dokumenter fra aktiviteten i kunstforeningen fra stiftelsen i 1845 og frem til arkiv og samling ble innlemmet i Trondheim kunstmuseum, ved stiftelsen av i 1997. Arkivmaterialet er komplekst og har stor samfunnsrelevans for studenter, forskere og andre. I dette materialet ligger historien om starten og utviklingen av en av lanets eldste offentlige kunstsamlinger, og er relevant for alle med interesse for kunstmuseets samling og historie. I tillegg har det en betydelig kildeverdi for vår egen samling, og for kunnskapsutviklingen ved museet.

Mål

Prosjektets hovedmål var å ordne arkivet og tilgjengeliggjøre kataloginformasjonen på Arkivportalen.no. I tillegg skulle noe av materialet digitaliseres. Dette gjaldt i størst grad årsberetninger, protokoller og tegninger.

Utdrag fra søknadstekst: *Arkivet vil bli tilgjengelig for et større publikum gjennom at vi kan 1) tilgjengeliggjøre aksjonsprotokoller digitalt 2) få tilgang til mer kildemateriale som vil øke informasjonen om kunstverk i Digitalt Museum 3) Øke kvaliteten på formidling av disse kunstverkene. Under punkt 2) og 3) vil prosjektet bidra til økt mangfold og likestilling ved å løfte frem historier rundt kvinnelige kunstnere i samlingen.*

Gjennomføring av prosjektet

Opprinnelig var planen å gjennomføre prosjektet i løpet av det første halvåret av 2023. Endringer i staben ved Trondheim kunstmuseum førte blant annet til ny prosjektleder, og forsinkelser i forbindelse med ansettelse av prosjektmedarbeider. Prosjektperioden ble derfor 01.06.23-01.12.2023.

Ved prosjektoppstart ble hele arkivet pakket ned og flyttet fra museets eksterne magasin på Dora til hovedbygningen i Bispegata 7B. Hyller og arbeidsbord ble satt frem og mye av det nødvendige pakkematerialet kjøpt inn, slik at arkivaren kunne legge opp en plan for gjennomføring, i samarbeid med prosjekteier, fra tiltredelsen 03.07.2023.

Materialet ble grovsortert i serier etter allment arkivskjema. Utstillingsrelatert materiale ble ansett som særegent, og en måte for arkivaren å bli kjent med institusjonen. Dette ble derfor prioritert i starten. Deretter ble resten av arkivmaterialet ordnet.

Trondheim kunstmuseum forvalter store mengder arkitekttegninger fra arbeidet med museumsbygningen, som sto klar i 1930. Disse tegningene har nå blitt skannet, som en del av prosjektet. Tegningene er viktig for bygningshistorikken og for formidling av institusjonens historie, og norsk bygningshistorie. Dette er særlig relevant nå, ettersom det foregår en politisk prosess om et nytt museum for kunst og form i Trondheim, og bevaring av eksisterende museumsbygg.

I prosjektperioden var vi i kontakt med Nasjonalbibliotekets avdeling Mo i Rana, men klarte ikke få digitalisert årsberetningene innenfor prosjektperioden. Dette blir gjennomført i 2024. Det samme gjelder Digitaliseringsfabrikken, som er rette instans for digitalisering av tilvekstprotokollene. Det var ikke nok midler i dette prosjektet, til å få det gjennomført.

Studenter i praksis

I september/oktober var to bachelorstudenter i praksis fra NTNU Arkiv, museum og dokumentasjonsforvaltning involvert i prosjektet gjennom sin periode på museet. De bidro inn i det praktiske arbeidet og i faglige diskusjoner.

Formidling av prosjektet

I forbindelse med prosjektet ble det gjennomført flere vellykkede formidlingsarrangement, og vi fikk løftet frem arkivprosjektet som betydningsfullt og relevant.

Fordi vi fikk mindre midler enn omsøkt var det nødvendig å gjøre prioriteringer i prosjektet. Dette gikk på bekostning av filmdokumentaren, som ble valgt bort. Vi fikk likevel informert godt om prosjektet både digitalt og fysisk, og mer informasjon var tilgjengelig for de med særskilt interesse. Prosjektet ble i løpet av året formidlet i sammenheng med en rekke andre prosjekter på museet, i omvisninger, presentasjoner og studentundervisning.

Under arrangementet *Kulturnatt Trondheim* 15. september ble publikum invitert med inn i ordningssalen, og fikk høre om både prosjektet, prosessen og morsomme funn fra arkivet. De fikk også se eksempler på materiale fra arkivet. Arrangementet var gratis og svært populært, med godt besøk.

Arkivar Stian tok imot publikum og fortalte om prosjektet på Kulturnatt 2023.

Interkommunalt arkiv og privatarkivnettverket i Trøndelag arrangerte i slutten av oktober et lokalt privatarkivseminar. Deltakere her var representanter fra arkivbevaringsinstitusjoner og historielag. Arkivar Stian holdt der et innlegg om arbeidet med arkivet fra Trondhjems Kunstforening.

I samarbeid med kommunikasjonsavdelingen på museet ble det utarbeidet en serie innlegg i sosiale medier, som skulle kaste lys på prosjektet. Et utvalg dokumenter med allmenn interesse ble vurdert og valget falt på historien om museumsbygningen. I løpet av desember ble det publisert en arkivbasert føljetong som omhandlet arbeidet som ledet til nytt galleribygget for Trondhjems Kunstforening og åpningsutstillingen (perioden 1918-1930). Samarbeid mellom arkivar, kommunikasjonsavdelingen og samlingsforvalter.

Resultat av prosjektet

Som følge av dette prosjektet er 26 hyllemeter med materialer nå registrert i Asta pr 1.12.23. Disse består av 279 stykker. Vi har fått formidlet arkivet via nevnte arrangementer og i sosiale medier. Prosjektet har direkte resultert i at vi har funnet en rekke verdifulle dokumenter, som belyser utstillinger og innkjøp til samlingen, som det tidligere har vært knyttet spørsmål til. Vi har dermed fått ny kunnskap om verk i samlingen og om kunstnere. Blant annet Else Hagen, som vi, i samarbeid med Nasjonalmuseet, Stavanger Kunstmuseum og Kunstsilo, har laget utstilling og bok om. Arkivet har her vært en viktig kilde, som før ikke var tilgjengelig. Våren 2024 er det 10 studenter fra NTNU kunsthistorie som skriver bacheloroppgave om verk fra TKMs samling. Flere av dem har nå fått tilgang til nytt kildemateriale som direkte følge av at arkivet nå er ordnet.

Ordningsprosjektet har resultert i nye funn av svært interessante dokumenter som er viktig for vår formidling, bevaring og historie tilknyttet samlingen vår. For fagstaben på museet har det verdifulle kildematerialet som arkivet utgjør, blitt en motivator for å jobbe enda mer med kunnskapsutvikling. Vi jobber nå for at arkivet skal få en fast plassering i museets hovedbygning fremfor å tilbakeføres til det eksterne magasinet.

Vi er derfor særdeles takknemlig for støtten vi har fått. Det vil bringe mye kunnskap inn i vårt museale arbeid.

Ca. en halv hyllemeter sto igjen ved prosjektets slutt. Dette har blitt ordnet av MiSTs arkivar. I tillegg dukket det opp tre hyllemeter arkivmateriale, hovedsakelig fra krigsårene, som har blitt ordnet i løpet av første halvår 2024. Dette materialet var lagret i en konstruksjon i bygningen. Inngår i samme tidsperiode som det øvrige prosjektet, men var ble for mye nytt materiale i forhold til fremdriftsplanen som var lagt.